

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KÉGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 7. Mártziusban 1789.

*A' leg-nagyobb és leg-ujjabb hirnek hangja áll leg-elöl
a' Kurir Trombitájában — a' többi mind aprobbak.*

A' múlt hónapnak 16-dikán ezt írják Brüsfszel-
böl: „Éppen midön ezen Levelemet írom
vala, akkor toppana-bé Városunkba egy Kurir, ki
ezt a' tsalhatatlan Tudósítást hozá, hogy a' Hol-
lándusoktól a' Frantziák (a' *Cap de bonne esperance*)
az ugy nevezett *Jó-reménység* fejének ki-kötő helyét
el-vették és el-foglalták. A' Hollándusoknak örző
katonáik itten tsak 800-an valának. Ezekre a' Fran-
tziák 4 hadi hajókkal ütének, és igen kevés vélet-
len ellent-állással foglalák-el. Ezen Tudósittással
alig érkezék-meg a' Kurir, midön mind a' Fran-

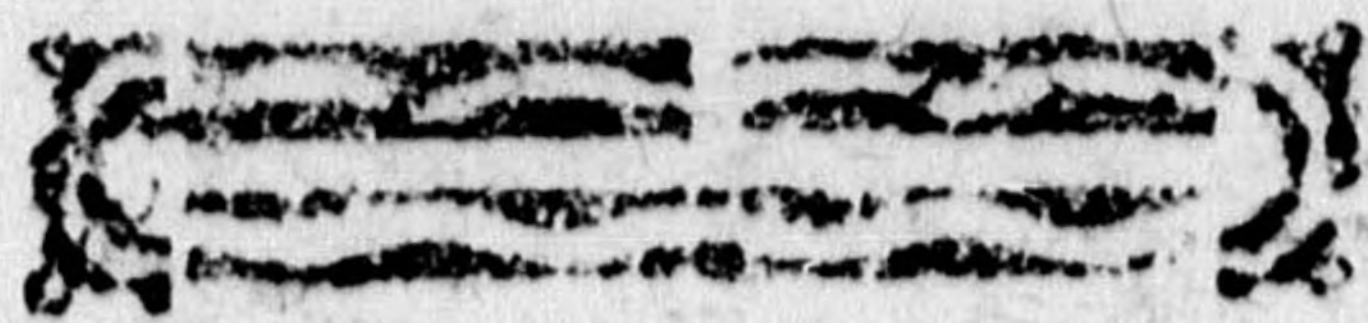
tziák, mind a' Hollándusok nagyobb erővel lépé-
nek a' Tengerre — és imhol a' fel-lobbant Tengeri
hadi-tűznek első szikrája. — Vajon értik-é ezt a'
szőr-szál vékonyságú Tengeri *Politikát* a' mi Olva-
sóink? A' 2 Tsászári Udvarnak a' Portával való
mostani tsatázása, tsak alig ha a' Frantzia Udvar
a' *Levántai* 62 milliom esztendei kereskedésbéli nye-
reségtől meg-nem fosztja. E' helyet a' *Jó-remény-
ség' Potyka-fő ki-kötő helyére* nagy szüksége va-
gyon a' Frantziának; de még más tromf-is lehet a'
dologban; mert azok az álmos pénzes Hollándusok,
kik eddig Frantzia műika-szónál tántzolnak vala,
most 2 esztendőktől fogva a' Frantziának nem igen
jó Baráttya az Anglus és Pruszszus Nótákon kez-
dettenek tántzolni. — A' Hollándusok a' Lengyelek-
nek költsön pénzt ígértek — a' Hollándusok a'
Pruszszusnak hadi segittségbéli pénzt fizetnek, mel-
lyért őket a' Pruszszusnak már most segíteni kelle-
tik — a' honnan a' Portának 2 hatalmas ellenségei
között annál kevesebbet mozdithat — Hollándia
mind nekünk, mind Frantzia-orzágnak borsot tört
az orra alá. — Már most, *inter plures litigantes*,
oda a' Jó-reménység koponyája! megszzebber terjedett
a' háború. Erre a' Frantziák még a' 7 esztendig
tartott háborúban áfittoznak vala. — Azt mondják
a' Politikusok, hogy a' ki ezen dolgot Frantzia-or-
zágnak fülébe súgta, az az Auszriai háztól arany
Sarkantyut érdemel — ki-ki láttya, mely lok és nagy
dolgok függenek ettől.

Azt hiszik a' Politikusok, hogy még az ezel
esztendőben tartandó táborozásra tsak egy krajtzárt
sem

sem adna az Auszriai Házi különös Kints-tár, hanem a' Státus Kints-tárja adna 50 milliomat, hogy ha rövid idő alatt egy más háború történne-is, elegendő kintse és költsége lenne előre. A' Ts. K. Tartományoknak és jóbbágyoknak segítségét nyújtó kész indulatjak példa nélkül való: minden ember azt kiáltja: „a' ki nem vét, nem arat az.

Ha a' következő tsatázások, a' jelen való hadi-készületekkel az idén egy mértékben találhatnak lenni, (azt mondják leg-alább a' Táborig Politikusok) ez az — 89-dik esztendő egy olyan vérrel vertekező esztendő lesz, mely minden századok' és Nemzetek' *Kronikájában* nevet hagy maga után, és csak alig ha egész Európát vérrel nem fetsken-dezi-bé. — Minden Regementek ki-pótaltattanak, tsatázó-lábon állanak; még-is az előre való vigyázás mint a' felhő olly nagy mértékben hordja a' Réklutákat minden-felől öszve. — Por, gollyóbis, ágyú, pénz 's több más efféle hadi-készületek megszünés nékül költöztettetnek, mégis minden efféle dolgokat tartó tárjaink olly tellyesek, mint ha semmit sem vittének volna-el belöllek. — A' mi Táborunk, ezen háború alkalmatosságával, 130-ezer néppel erősített, és így 380-ezer népünk tsatázó talpon áll; még pedig úgy, hogy ha egy más ellenségünk találna véletlen támodni, az annak tejendő meg-felelésre-is 95-ezer fegyveres népről kész a' *Plánum*. Az efféle rendkívül való hadi-készületek mind a' Portánál mind az Orosz Birodalomban hasznók. — Bendert már 8-dikan a' múlt hónapnak egész be-tsülettel fel-kérték vala az Oroszok, de a' benn lévő

Török Bafsa hafanló tisztelettel azt ízené nekik, hogy lennének még egy kis illendő várakozással; mert nekik elég van, mit egyenek és igyanak. — Szegedről azt írják, hogy itt minden nap 4 — 500 meg-terheltt Táborig szekereket lehet mozgásban látni — 100-ezer mérő búzát osztottanak ki csak nem régiben az ott közze! lévő malmokra örelni. Mező Hegyesről pedig a' m. hón. 17-diké 500 remonda lovakat vivének a' Húszár Sergekhez. — A' *Laudon* Tábora ezen esztendőben 12-ezerrel léfzen erősebb. — A' Belgrádi ujj Bafsa csak a' maga Serviai Kerületéből 's Albániából 10-ezer alkalmos hadakazó Népet gyűjtött öfzve Belgrádba.

Emlékezetes jegyzések.

Azt az örömet, mellyet minden rendü és rangú hadi-nép érez a' *G. Hadik* és *Báró Laudon* fő igazgatásokból; azt a' reménységet és bizakodást, mely szerint az ezek' vezérségétől függő tsatázásokat az idén a' Bétsiek már-is előre szerentséseknek képze-lik, nem lehet le-írni. — Azt olvasom egy Bétsi Német Levélből, hogy az a' két tzedúla, mellyet ezen fő vezérségnek fel-vállalása véget ő Felsége *G. Hadikhoz* küldött, olly kegyelmes és barátságos ki-fejezésekkel vala írva, hogy egy Fejedelem, egy II-dik JOSEF hathatófabb és kegyelmesebb szók-
kal már csak alig írhatott volna a' maga Jobbágyá-
hoz. Midön ezen tzedulának vételére bé-mene ő Fel-
ségéhez ezen 79 esztendőös esmeretes vitézségü Ve-
zér, hogy a' Nagy Tábor vezérségének által-enge-
dését meg-köfzönnye; alig lépik-bé ő Felségihez,
igy

így szólította meg JOSEF ötet: „ Kedves *Hadikam!* Kegyelmed tudom azért jött most én hozzám, hogy azt köszönje meg, mellyért én tartozom kegyelmednek köszönettel: kegyelmedtől függ az én nyugodalmom, Magyar-orfzágnak és minden más Tartományaimnak nyugodalmok „ Erre által adja a' nevezett Feldmarsal azt a' *Plánumat*, mely-szerint az ideai Táborozás fog folyni: „ Itt, mond a' Nagy JOSEF: „ ez a' tavalyi *Plánum*: — én által adam Kegyelmednek az idejét — 's nézd! által adá ő Felsége néki ugyan azon *Plánumot*, mellyet tavaly a' hadnak el-kezdésével Feldmarsal *Hadik* készített vala, és adott vala által ő Felségének. — Gróf *Hadiknak* el-indulása nem meglepő vagy, csak Gr. *Vallist* mondatik várni, kinek a' hadi Préfességet maga akarja által-adni, és hivatalában útnak igazítani. — G. *Hadik* és B. *Laudon*; ez a' *Márs* mezijén meg-ért leg-nevezetesebb Ausztriai 2 Vitéz, olly kedves Baráttjai egymásnak, hogy ritkán telik el egy olly nap, melyben öszve ne kerüljenek; mely szoross barátságjoknak csak az-is nagy petsétje: hogy G. *Hadik* a' Báró *Laudon* Unokáját viszi maga Adjutántjának, *Laudon* pedig az ifjú *Hadikot*.

A' Békeségbéli alkudozás, melyben eddig olly fáradhatatlanúl dolgoznak vala, azt olvasom egy Levélből, már egészen meg-szünt. Az utolsó Konstantzinápolyi Kurir azt a' Tudósítását hozta vala a' Portának, hogy az eleibe adott fel-tételek alatt néki tellyes lehetetlen volna meg-békélleni. — 15-dikig el-kezdődnek az ellenséges mozgások — Gen. Báró *de Vins*, ki a' maga nyavallyáiból egészen helyre

helyre állott, ma, vagy hólnap indul a' Táborhoz vissza. — A' Tseh-országba való költözkedések semmit nem szünnnek; ha itt valami találna lenni Feldm. *Pellegrini* léssen a' fő Vezér.

A' múlt esztendőben, az *Erdödi* Húszár Sergében, egy dél-előtti tsatában magát igen vitézül vifelt Strásamestert Hadnagynek hirdetnek ki még az nap dél-után. Ezt halván a' Húzárok Sátorához mennek, tisztelik, és jelentik szerentséjén való örömeiket. Mit örvenditek — szól a' Tiszt — kedves Barátim szerentsétlenségemet! hiszem nints abban mód, hogy én Tiszt lehessek; mert nints mivel ki-állítsam magamat; és ha a' leszek, a' mint hogy már ki-hirdettek, sokkal szegényebb, és nyomorultabb nékem az én sorom, mint vala eddig; mert mint Strásamesternek mindent adott a' Tsászár, most pedig mindent magomnak kellének Tizti módra szereznem, 's a' pénzt honnan veszem? tudjátok, hogy semmim sintsen. Ezt halván azok a' valóságos Nemes szivü Magyar hadi-férfiak, a' Nemzettel született indulat fel-gerjedvén benne, egy-más szeme közé nézének — félre menének — Nosza Pajtás! nosza *János*! nosza *Istok*! Jó Strásamesterünk vala! vérünk felekezetünk ő nekünk, lád be nagy Vitéz, Tisztünk-is jó lesz ő nekünk: Te mit adtz? te mit adtz? ne hadjúk! Egy szóval, egynéhány pertzentések alatt öszve-gyüjtének az azon Svadrombéli köz Húzárok 1000 tallért, 's a' Strásamesterjeből lett Hadnagyhoz viszik, hogy magát készittse Tiztségéhez képest addig, mig többel szolgálhatnak — biztaták, hogy ne-félne addig

a'

a' szükségétől, míg az ő ellenségeknél pénzek lé-
szen. Így köszöné-meg a' Hadnagy-is ezen véletlen
segedelmeket: „ Kedves Véreim! Kedves hadi Paj-
tásim! a' ti erántom való barátságok nagy — ad-
ja Isten hogy veletek edgyütt élhessék és halhassak!
Ezen történet valóságos igaz: még a' múlt esztendő-
ben jött vala irásban kezünkhez, de mi ennek tel-
lyes hitelt nem adtunk mind addig, míg most, egy
ezen történetet szemével látott Tisztól nem értet-
tük. Mely szép nemzeti *Character*, mely szép hadi
dolgok nem tettzenek-ki ezen kis történetetskéből —
's meg-tettzik az-is, hogy a' tsatában járó Húszár-
nak pénz van a' tarsallyában — meg-tettzik az;
egy leg-jobb katona-is pénz-nélkül mely bajosan le-
hessen Tiszté! — noha ő Felsége most kegyelmesen
azt rendelte, hogy ha semmije nem léssen-is egy il-
lyen magát vitézül viselő alkalmos All-Tisztnek,
fő Tiszté tétettefsék. — Ebben a' hónapban tsak
Stab Tisztet 150-vent tett ő Felsége maga, egyedül
tsak az érdemre nézve. A' *Komendánsoknak* pedig
az egész *Kordonban* maga fogja a' *Promotióról* való
írást személlyesen kezekbe adni, midőn a' Kordont
körül járja.

Mióltától fogva itt a' Télen a' véres tsatázá-
sokról nem igen sok vala mit olvasni; némely nyug-
hatatlan fők a' *Chymerákkal* és a' mostani hábo-
rúnak fel-tételeivel kezdettenek vala küszködni; még
pedig úgy, hogy a' Törököt minden Europai ellent
állás nélkül ki-taszítsák Európából. Az Europai
Hatalmoságok (egy közönséges Levél mondja) azon
edgyeztenek vólna-meg; hogy a' R. Császár Bosz-
niát,

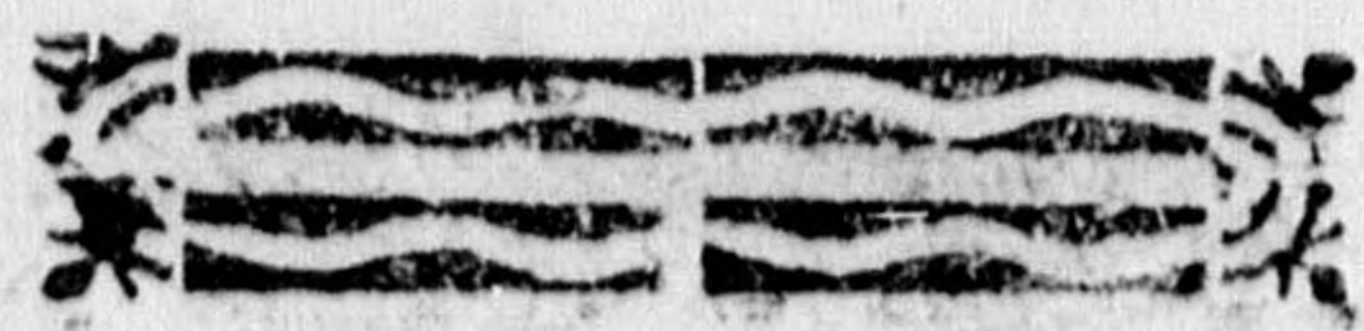

niát, Serviát, Bulgáriát és Moldovának egy részét — az Oroszok Krimiát, Beszszarábiát, Oláh-országot és Moldovának egy részét fognák megkapni. Frantzia-országnak adatnék A. Belgium, és ezzel a' Bavariai Palatinátusi Ország tserének-is vége szakadna. A' Pruszszusnak adnák Dántzigot, Lengyel országnak egy részét és Német-országból-is egy darabot. Angliának egynéhány Szigeteket adnak az *Archipelagusból*, és ugyan ezen osztályban a' Dánusok és Svédek egy meg-ditsérő *Decretumot* kapnak. Velentzének szabad akarattyában hagyatik, hogy Albániából annyit foglaljon-el, a' mennyi csak szeminek szájának tettik, és Roma ezt a' hatalmot nyeri, hogy az ujj Keresztény Országokba Püspökeket tehet; a' több Olosz Udvarak' és Hollándiának szabad lészzen a' fekete Tengeren Konstantzinápolyba hajókázni és Sáfránnyal kereskedni. Lengyel-ország *in suspenso* marad s. t. Konstantzinápoly egy szabad kikötő helye fog lenni egész Európának, és minden Hatalomság egy egy Kormányazót fog itten tartani, és a' 2 Tsászári óltalom alatt egész Európának szabad lészzen itten kereskedést folytatni, — A' meleg fejü Politikusoknak pappirofsán így legyen a' *Plánum* ki-tsinálva — de ennek végbe vitele? — nem kitsiny dolog !!

Egy Tsászári Tisztnek Noviból Bétsbe a' Bátyá-hoz küldött Levele szóról szóra. 10-dik Febr.

Kedves Bátyám! Az ördög engemet vigyen-el, ha én kennek addig többet írok, valamig azon 10 Leveleimre, mellyeket 2 hónapok alatt küldöttem, rend-

rendre meg-nem felel, és valami bizonyos ujságot nem ir Bétsből. Mi a' Tsászár egélségéről és *Laudonról* szeretnénk valami bizonyost hallani. Olvasunk ugyan itt Ujságokat-is, de az ördög tudja belöllek az igazat ki-vállasztani, annyit hazudnak. Ezen a' környéken már minden Sergek talpon vannak, és már némellyek ki-is mozdúltanak, és *Gráditshánál* gyűlnek öszve. A' Törökök már 14 nap-tól fogva nagyon szorgalmatoskodnak, és az ő Sergeik között szüntelen-való mozgás vagyon. A' Bosznnyákok ollyon parantsolatot vettek a' Diványtól, hogy semmit ei-ne múlatsanak itten a' Németeknek meg-verésében — és bizonyoson mondhatom, hogy itt a' Törökök nyakra före gyűlnek-öszve. Erőstik a' magok Váraikat, és *Bretzánánál* igen nagy számmal gyűlnek-öszve. Ezek annyi lovakat visznek magokkal, hogy az idén talám az egész Török Tábor lovan nyargal a' nyakunkba — de gondot vifeltünk mi már a' Török lovaság eránt — a' leszközüllök a' szerentsés, a' ki véres fejét gyalog haza viheti. Minden órán várjuk a' magunk Vezérünket — már készen vagyunk a' ki-állásra. — Még egy szóra Bátya! Ez előtt mintegy 3 héttel egy Török szökik-által hozzánk 4 szép Török-aszszonyokkal, kiket ő Feleségeinek mondott itten, és igen sok arannyat 's pénzt érő drágaságokat hozott vala magával; itt óltalmat keredett magának, melyet megis nyert. Ide jövetelével igen jól kezdett élni, és barátságoson: azonban a' mi Tisztjeink-is a' 4 szép Töröknével vígon töltötték a' Fársángot, a' midön, ez a' Török ollyon *Complaisant* vólt, hogy ez ellen

ellen semmi ki-fogást nem tsinált — de nézd Bátya ezt az átkozott historiát! ez-előtt egynéhány nappal meg-szökék egy leg-szebbik Tisztánkel, és a' maga 4 Feleségeit itt hagyá nekünk helyette.

A. Belgium. Az Antverpiai Püspöktől minden Püspöki szolgálatok el-tiltottak, jövedelme el-véte-tett — Valamint a' *Mekhelni* Püspöknek-is, mind addig, valamig a' Kis-Papokot a' *Löveni Semináriumba* nem küldi, hová már tsak ugyan 60-an vizsgál-mentenek és naponként gyülnek-vizsza.

London. Az Anglus Király szem-látomást kezdett a' maga nyavallyáiból gyógyúlni — miolta beteg 14 fontot hullatott-el a' maga nehézségiből, a' *Londoni* Ujság-írónak fontja-szerint.

Galatz. A' Bétsben lévő Orosz Követ *H. Gallitzin* Urhoz azt a' hirt hozta egy Kurir, hogy egy Orosz-Sereg, éppen midön egy más Orosz Seregtől *Bender* bé-záratnék, Moldovának *Kohurlui* nevü Kerületében elé-nyomúlván, *Galatzot*, egy a' Duna partyán lévő Török kereskedő Vároft fegyveres kézzel el-foglaltanak; nagy számú örizetet hagytanak benne, és leg-ottan *Bráilov*-felé nyomúltanak, melly ide tsak 2 mért-föld. Már e' szerint az Oroszok a' Duna partyán erős lábon állanak. — *Hertzeg Kóburg* Bukorest-felé fog nyomúlni.

Khotzim. Innen az iratik, hogy egy rongyos Legényt éppen abban a' szempillantatban kaptanak gonosz szándékán rajta, midön már az égető matériával a' Puska-poros-tár körül jár vala. E' már most kemény eszközökkel kényszerítettik vallani.

Nagy - Szombatból Febr. 17-dikén írják ezen történetet. „Midőn a' *Kévenhüller* Regimentnek egy Batalionja itt Nagy - Szombaton kerefztül Morva - felé utazna, a' leg - nagyobb Téli hideg időben Decem - berben; a' *Szireti* útban, mely ide két mértföldnyire fekszik egy köz - katonánának tsetsemő fiútskája, melyet ő rend - szerint bé - pókálva az ölében viszen vala, de a' nagy hideg ellen eléggé nem óltalmazhat vala meg - fagyott: bé - érkeztvén *Sziretre* ezen katonáné, töstént ment az ottani érdemes Prédikátorhoz *Nagy Ajtai* Urhoz, a' kit igen szivesen kért, hogy tselekedje véle azon Kerefztyéni könyörület - séséget, hogy ezen meg - halálozott kisednek temetését vállalja magára, minthogy ő nékie a' Bataliontól nem lehet vala el - maradni. Az említett felebaráti - szeretettel tellyes Pap Ur, az el - temettetést készséggel fel - fogadta, leg - ottan koporsóról és temetési készületről rendelést tett, az alatt a' meg - fagyott kisedet egy nem meleg szobába bé - tétette; midőn már a' koporsó készen lévén a' kisedet belé akarnák tenni, szemeit ki - nyitván a' kised tsetsemő, firni kezdett: a' Pap Ur felettébb meg - illetődven, ezen kis ártatlannak történetén, és megörvendven, hogy az Isteni gondvifelés ötet rendelte volna a' meg - tartásnak elzközéül, mindent elkövetett helyre állatására, annak dajkát fogadott, már a' gyermek friss és egészséges, a' Pap Ur pediglen Atyai indulatot felyül múló szorgalmatossággal visel gondot reája és nagyon gyönyörködik benne, meg - eshetik hogy valameddig fel - nem neveli, mint a' halálból az életre vissza - jött gyermeket,

addig az Anyjának tudtára sem fogja adni életben létét, hogy akkor annál nagyobb örömet okozhasson. —

Hertzeg *Svartzemberg* ö Felsége eleiben olly *Plánumat* adott, melyben azt ajánlja, hogy ö Hertzege a' maga tulajdon költségén Tseh-országi edgyik jofzágában a' *Moldava* folyó-vizéből egész *Kremfz* Várofsáig alsó Ausfriában a' Duna folyó vizéig egy tsatornát áfat, mellyen esztendőnként 20-ezer tüzi öl fát szállitattna Bétsben (minthogy ezen jofzágaiban, tsak 2 forintban vetvén ölit esztendeig 30-ezer forint-ára fája rathadna-el.) Melly *Plánumát* ö Felsége helyben-is hagyta, és már készülnek-is, hogy ezen a' Tavaszon az áfatásához fogjanak. Mely nagy gyarapodására légyen ez a' kereskedésnek könnyü által látni; minthogy ezen nem tsak tüzi-fa, hanem számos gabona, hal, és több szükséges dolgok-is fognak ide hazattatni, mellyeket ez előtt hátokon ide hürtzalni, mind igen költséges, mind pedig lehetetlen vólt. Oh vajha a' Maros és Duna folyó-vizein való kereskedés *Plánuma-is* már valahára el-sülne? be bóldog lenne a' két Magyar haza.

Perából Dec. 7-dik napján érkezett egy Levél, mellyet a' Török rabságból irt *Gergei György*, egy *Nádasdi* Regementből való fő Hadnagy, melyben következendő történet olvastatik: „Midön *Ilovánál* Sept. 21-dik napján Táborunk hátráltatnék, láték egy ágyu eleiben fogott lovakat sebes futással menni a' Török Tábor-felé, ezeknek visszsa térítések véget mintegy 30 lépésnyire távozám a' Sergünk-től,

től, de töltént azon szempillantásban 40 Spáhitól
 reménytelenül környül vétetém, kiknek mérges dü-
 höiségektől (életemre törekedvén) sebeim' 's el-
 fojt vérem miatt annyira elgyengitetém, hogy rab-
 ságokban esni kénytelenitetém, és *Méhádiához* a' Tö-
 rök Táborban vitetém, midőn itt 4 Török Basától
 ferhereztetem volna, lántzolva vitetém Orsován,
 Gládován, 's innen hajókra tétetvén Viddinre. Itt
 valának még mintegy 30 Török rabságba esett fog-
 lyok, a' kikkel edgyütt énis egy ganéjos, és tér-
 dig erő sáros Udvarba rekesztetém, melynek sem-
 mi ki-járó helye nem vala. Ezen sáros fertőben
 10 egész napokig kellett éjjel nappal epednünk,
 sok szegény rab-társaim köntösöktől meg-fosztatva
 léven, fél-mezitelen az hideg-éjtszakákban hármon
 négyen életeket keserves halállal végzik vala-el,
 minthogy sok esekedésünk után-is csak annyi tűz
 sem engedtetik vala, mellyel el-fagylalt tagjainkat
 fel-engesztelhetnők, így szenyvedésünkben éhségünk
 enyhítésére géra sólságú kenyeret nyújtának igen
 kevés vizzel edgyütt, melynek meg-étele után még
 nagyobbban nevedvén szomjúságunk szinte el-eped-
 ni kényteleniteténk. Éjjeli 's nappali esekedésünk u-
 tán 10 nap múlva, én a' Basa eleiben botsátatám,
 kinek rab-társaimnak nyomorúságos és csak nem az
 kétségben eséig való voltakat, a' leg-érezhetőbb
 képpen eleiben terjesztvén, utóljára parantsola a'
 Basa, hogy minket rabokúl az közelebb lévő Ka-
 szármában szállittsanak; a' minthogy által-is kísér-
 teténk ki-vontt fegyver között. De itt sem kiséb-
 bedett, sőt tetéztetett kínos nyomorgattatásunk:

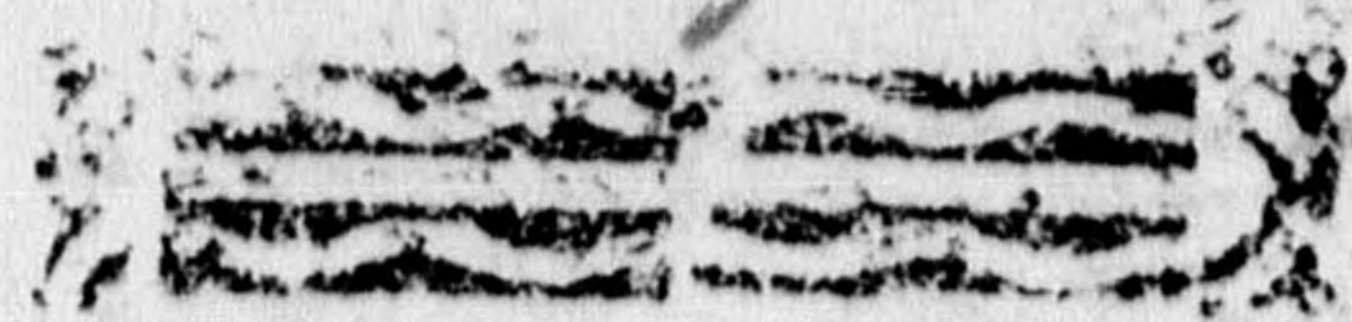
Mert

Mert a' Kaszármában számas esztendőktől fogva semmi teremtet álat nem lévén, minden széltől el-
lévén rekesztve, a' fok dögleletes ganéjtól olly ir-
tóztató büdös vólt, hogy fokban halálas betegségek-
ben esvén, egymásra hálnak vala rab-társaim ki-
mondhatatlan kinakban fetrengvén. Utóljára Okto-
bernek 27-dik napján az életben maradott rabok
(kiknek száma 465-re telik vala) szekerekre rakat-
ván Konstantzinápolyban vitetének velem edgyütt,
útazásunk reggeltől fogva késő estvéig tartván, éjt-
szakára motsáros Udvarokban zárattatunk vala tél-
nek idején is minden emberi érzékenység nélkül, az
útban még tsak le-szálnunk sem engedteték, pénzün-
ken sem kaphattunk sem ételt sem elég fát melege-
désünkre; el-hálnak vala ez inségben naponként kö-
züllünk hol haton, hol tizenkettőn, sőt néha tizen-
haton-is. Így vitetteténk *Sophia*, *Edirne*, *Philippo-*
polis Várasokon egészen a' Fekete Tengerig, 's in-
nen a' Tenger partyán Konstantzinápolyig, az ho-
vá bé-is érkezénk Novembernek 29-dik napján. It-
ten az 465 Keresztyén rabok közül 305-tön el-hól-
tanak vala az úton, és tsak 160-non valánk még
életben, 's ezek-is ugy el-betegesedtek, és el-gyen-
gültének vala, hogy nem lévén annyi erejek, hogy
magokra a' szekerekről le-száljanak, máloktól kel-
letett le-vétetniek. De jóllehet szerentsetlen rab-tár-
saimmal halál árnyékai volnánk-is, mégis e' dühös
Néptől uttzáról uttzára hordoztatánk, tárgyúl ki-
téteténk, 's minden elő-menőtől pökdősteténk és tsú-
foltatánk. Így tsúfoltatasunkat el-unván hajóra té-
sttvén, Pérában alta-viteteténk, holott terhes bé-

kokra verettetvén pogányi módon, mely békok mindazonáltal az Frantzia Udvari Követnek kérésére harmad-nap után ismét le-verettetének el-nyúzott bokáinkról. Az itt találtató Tisztek könyörületességemre indulván, fejer-némüt ajándékozának nekem (t. i. az fő Hadnagynak) minthogy 70 napoktól fogva testemről ingem el-sorvadott vala, itt orvosoltatám és jobb eledelekkel kezdetém tápláltatni, nevezetesen *Vajnert* fogoly Kapitány Urnak barátságos dajkálkodása által. De a' köz-legény foglyok mingyárt más-nap terhes bilintsekben hajtátának *Otzakov* Várától hozatott hajóknak földasztatásokra, mely munka között semmi pihenés nem engedtetettvén még csak eledelekre-is, hanem későn estve egy kevés száraz kenyeret vetének, mellyet magára midőn bádgyattan meg-nem ehetnek, azon Lénungból mellyet Kegyelmes Tsászáruk itt-is adat nekünk, levelet főzvéen ebben ásztatnak-fel, 's így tsalják éh-gyomrokat. Továbbra írja ez a' fő Hadnagy, hogy ott vagyon fogságban 5 Kapitány, 4 fő Hadnagy, 2 all Hadnagy, 4 Zászló-tartó, 2 Kadét, és 715 közlegény. A' betegek egy ott való Ispotályban gyógyittatnak, a' kikre való költséget egy Tsászári Banquierral adott ő Felsége. Mi-nékünk-is Tisztekül építettett ő Felsége egy elég tágos épületet, mellynek kerületin sétálgathatunk. A' Kosztunk edgyütt vagyon, de igen drágán kell fizetnünk mindent. Ezen épületünkben van egy Kápolnánk-is, melyben egy igen kegyes Plébánusunk Isteni tiszteletet tészen. Ugyan ezen Atya vigasztalónk, Közben-járónk panaszainkban, Levelünk el-küldésekkben

munkás, 's egyszer - mászszor Olofz Ujságot hoz, mellyből láttyuk, hogy mi esik körülöttünk. All Hadnagy *Szent Iványi* ugyan az *Nádasdi* Regementből Októbernek 21 - dik napján a' Káranfebesi erdőben fogatván, mint rab el-adattatott vólt 380 r. forintokon, de az Frantzia Udvar Követtől ki-váltatott.

A' *Divány* tsak adja a' sok kemény parantsolatot, még-is kevés sikere vagyon a' dolognak. A' Törökök hozzánk szököttek azt a' hirt hozták, hogy a' Bosznyákoknak Konstantzinápolyból ily parantsolat érkezett vólna, hogy ha Mártziusnak végéig Dreszniket, Dubitzát és Novit visszamenveszik, és a' Németeket (ily nevezi a' Török a' Ts. Királyi Népet) a' magok határjaikba visszamenhajtyák, minden Vezetjeknek és Basájoknak fejét Konstantzinápolyba vigyék. Már most ezek ugyan rajta vagynak a' dolgon.

Béts. -- Még B. *Laudonnak* lábai nem egészen gyógyúltanak - meg; azért még mind ez ideig ki-nem mehet vala. A' F. Tsászár a' maga hozzá való menetelével tisztelé - meg ötöt a' héten, éppen abban az időben, midön F. *Hadikot* is ott találá, és ezen két nagy Hadi - férfival sokáig beszélgete ő Felsége. Nagyon gyönyörködik ő Felsége benne, hogy *Hadik* és *Laudon* olly szives Baráttyi egymásnak, (mely a' nagy emberek között ritka példa) Ezen két fő Vezérek még ez - előtt 50 esztendővel tanúlták vólt-meg a' Török háborút, és ezen Oskola - szerint nem tsak óltalmazólag fognak a' határszélbéli Sántzokban állani, hanem ellenkezőleg-is a' nyakába fognak a' Töröknek ugratni. *Hadik* 1738-ban hadakozott a' Török ellen. Ugyan akkor *Laudon* az Oroszokkal jelen vólt *Bendernek* és *Otzakovnak* megvételekben.